

یک فهرست، یک نمایشگاه کتاب

اگر اینطوری که هستیم، نبودم...

نشود، قرن بیست و یکم به سبب آن مخدوش و نگران
کننده چهره خواهد کرد.»

همچنین در مقدمه فهرست که توسط گردآورندگان
تهیه و به فارسی برگردانده شده، آمده است: «از چیرگی
قدرت‌ها و ستیزهای جنگ افروزانه در سرزمینهای دور و
نزدیک چیزهای بسیار می‌شنویم و اغلب آن را به چشم
می‌بینیم و خود را بیش از پیش درمانده حس می‌کنیم و
دوست داریم چیزی از آنها نشنویم. خشونت و عدم
شکیبایی در هر حال در میان ما نیز یافت می‌شود. اغلب
خارجیان و پناهندگان به عنوان معضلی معرفی
می‌شوند که بسیاری از مردم از طریق اعمال قدرت،
خواهان حل آن هستند. اندیشیدن به گونه‌های دیگر با
سردی مواجه می‌شود. شکیبایی اغلب واژه بیگانه است.
در روزهایی که مشغول جمع‌آوری این مجموعه
بودیم، چهار رومانیایی در یک انفجار بمب در
بورگن لاند کشته شدند. این اتفاق ما را وادار به سکوت
می‌کند، اما نشان دهنده این نیز هست که تا چه اندازه
اهمیت دارد. همیشه با اشکال مختلف عدم شکیبایی
که بدین شکل بروز می‌کند مبارزه می‌کنیم.

عنوان‌های آثار این مجموعه، خود نشان از وقوف
نویسندگان و ناشران کودک و نوجوان کشور ما بر این
موضوع دارد. آنها علیه فراموشی خشونت‌های گذشته
می‌نویسند و از شکیبایی و انسان‌مداری جانبداری
می‌کنند. این آثار با پدیده جنگ و قدرت به طور اعم یا
نمودهای کاملاً عینی آن در سرزمین ما به ستیز
برمی‌خیزند. در این میان نویسندگان ما به شیوه خود به
وقایع وحشتناک گذشته نیز می‌پردازند تا کودکان و
نوجوانان ما این امکان را داشته باشند ماجرهای
والدین خود را بخوانند، بشنوند و گرد فراموشی را از آنها
بزدایند.

این کتابها با شکل امروزی شکیبایی و آزادمنشی یا
عدم شکیبایی، همانگونه که انسانها با آن درگیرند،
می‌پردازند. انسانهایی که از وطن خود ناچار به تبعید یا
گریز شده‌اند و اکنون در کنار ما زندگی می‌کنند. یا
آنهايي که به خاطر معلولیت مطرود شده‌اند. مشکل
است کسانی را که از نظر چهره ظاهری یا اعتقادات
مذهبی یا اندیشه‌هایشان با ما فرق دارند به دیده
انسانهای معمولی که به یک اکثریت تعلق دارند
بنگریم.

پیام محوری فهرست حاضر این است: جهان
نیازمند انسانهایی است که هوشیار باشند و کارهای
غیرانسانی را تحمل ننمایند، برخیزند و علیه آن
بستیزند. خانم لینامین از IBBY معتقد است: «ما بر
این نکته واقفیم که کتابهای کودکان یکی از موثرترین
شیوه‌های دعوت به انسان‌مداری، شکیبایی و تفاهم
بین‌المللی است.» ما نیز بر این عقیده‌ایم.

اگر چه کتابها جهان را مستقیماً تغییر نمی‌دهند و
صلح‌آمیز نمی‌سازند، اما ما بر این باوریم که خواندن،
یکی از مقدمات دگرگونی خود آگاهی انسانها و دگرگونی
جهانی است که در آن زندگی می‌کند. فهرست حاضر به
همت علی عبداللهی مترجم جوان از زبان آلمانی به
فارسی ترجمه شده است. وجود نمایی از نامهای
نویسندگان می‌توانست بر غنای فهرست بیفزاید.

● از تاریخ ۲۸ مهرماه سال جاری تا ۶ آبان ماه نمایشگاه کتابی، با موضوع تفاهم و شکیبایی در محل شورای کتاب کودک و به همت این شورا برگزار شد. همزمان با برپایی نمایشگاه فهرستی از کتابهای نمایشگاه که توسط همین شورا تهیه و انتشار یافته بود، در اختیار بازدیدکنندگان قرار گرفت. اینک معرفی فهرست و گزارش نمایشگاه را می‌خوانید.

نمایه کتابهای کودکان و نوجوانان اتریشی درباره تفاهم و شکیبایی

● پوران یزدانی

در مورد هر کتاب، عنوان به فارسی برگردانده شده
است ولی نام نویسنده، عنوان، مصور بودن، نام
تصویرگر، محل نشر، ناشر، تاریخ نشر و تعداد صفحات
که مشخصات توصیفی کتاب را تشکیل می‌دهد، به
زبان اصلی آمده است.

ذیل مشخصات هر کتاب توضیح مختصری درباره
کتاب آورده شده تا خواننده از طریق آن به محتوای
کتاب پی ببرد. جمعاً ۸۱ عنوان کتاب به این شکل و در
رده «کتابهای گروه سنی زیر ۱۰ سال» و «کتابهای برای
کودکان ۱۰ سال به بالا» معرفی شده است. در پیشگفتار
فهرست آمده است: «امروزه جنگ، مهاجرت و
پناهندگی چهره زندگی را در کشورها به ویژه در
شهرهای بزرگ دستخوش تغییر و دگرگونی کرده است.
رکود اقتصادی، بیکاری و بیگانگی با فرهنگ و زبان
دستاوردهای این دگرگونی است که سرچشمه فقر،
خشونت، ناشکیبایی و سوء تفاهمات شده و تنهایی و
انزوا را برای انسان به بار آورده است.

بی تردید قربانیان اصلی این فاجعه کودکان و
نوجوانان هستند که اگر گامی برای نجات آنها نداشته

این نمایه در واقع فهرست توصیفی کتابهای
برگزیده‌ای است درباره تفاهم و شکیبایی که از ۲۸
مهرماه تا ۶ آبان سال جاری به همت شورای کتاب
کودک و در محل این شورا به نمایش گذاشته شده بود.
مجموعه کتابهای معرفی شده در این فهرست، در
پی تلاش‌های دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان
IBBY و شعبه‌های ملی آن در خصوص تشویق
نویسندگان و شاعران به آفرینش آثاری در حوزه آزادی،
شکیبایی و تفاهم و گردآوری آثار نویسندگان و شاعران
در این خصوص فراهم آمده است.

فهرست مورد بحث فهرست کتابهایی است که
توسط مؤسسه بین‌المللی ادبیات کودکان و پژوهش
خواندن در اتریش با حمایت وزارت علوم، تحقیقات و
هنرهای آن کشور گردآوری شده است. اصل کتابهای
وارد شده در فهرست به زبان آلمانی است و شورای کتاب
کودک برای بهره‌گیری هر چه بهتر خوانندگان،
نویسندگان، مترجمان و پژوهشگران ایرانی اقدام به
ترجمه مشخصات عناوین آنها به زبان فارسی کرده
است.

اشتباه خواندن، اشتباه شنیدن، اشتباه کردن

● رناته ولش

رادیو را روشن کردم شنیدم کسی می‌گفت:
احساس بوجی که امروزه جوانها را محکوم به
بی تفاوتی کرده

ریشه در عصر طولانی صلح دارد.

یا خود گفتیم: عصر صلح؟

پس باید اشتباه خواننده باشم

وقتی خواندم سفیدها کودکان سیاه را

به رگبار بسته بودند.

پس باید اشتباه شنیده باشم

وقتی شنیدم تانکها

غرش کنان یک روستا را نشانه رفته بودند

روستایی که برای مردم آن

غرش تانک صدای بهار را تداعی کرده بود.

پس باید اشتباه کرده باشم

وقتی اجساد سرخپوستان را دیدم

همانهایی که وعده حکامشان را باور کرده بودند:

«زمینی را که در آن زراعت می‌کنید

از آن خود شماست.»

آیا درست است که در این دنیا

برای تجربه صلح

- دیدن یا شنیدن آن - آدم باید چشم و گوشش را

بسته نگاه دارد؟

انجمن فرهنگی ایران و اتریش و مؤسسه بین‌المللی پژوهش در ادبیات کودکان و خواندن برای نخستین بار به ایران سفر کرد و در روز یکشنبه ۲۶ مهرماه توسط آقای دکتر پیتر اشنگ، عضو هیئت مدیره مؤسسه بین‌المللی پژوهش در ادبیات کودکان و خواندن، و با حضور آقای کاراباچک از انجمن فرهنگی ایران و اتریش و مسئولین و اعضاء شورای کتاب کودک و جمعی از پژوهشگران و دست‌اندرکاران ادبیات کودک و نوجوان در محل شورای کتاب کودک افتتاح شد.

کتابهای نمایشگاه آزادی، شکیبایی و تفاهم با عنوان «اگر اینطور که هستیم، نبودم...» به مدت ۳ ماه برای سفر در ایران در اختیار شورای کتاب کودک قرار داشت پس از آنکه به مدت ۱۰ روز (۲۸ مهر - ۶ آبان) در شورای کتاب کودک به نمایش در آمدند به شهرهای مشهد، اصفهان، اهواز، همدان و شیراز سفر کردند. این مجموعه مجدداً برای اجراء مراسم اختتامیه به شورای کتاب کودک باز خواهد گشت. از دیگر برنامه‌های این نمایشگاه، جلسات شعر خوانی و قصه‌گویی از مجموعه کتابهای نمایشگاه بود که توسط آقایان رضانجفی و علی عبداللهی در محل نمایشگاه برگزار می‌شد. همزمان با برپایی این نمایشگاه جلسات بحث و گفتگو راجع به ادبیات کودک و نوجوان در اتریش، روشهای خاص آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان، آثار موجود در نمایشگاه کتاب آزادی، شکیبایی و تفاهم... در شورای کتاب کودک، مرکز آموزش پیش از دبستان، انجمن فرهنگی ایران و اتریش و نیز گروه زبان آلمانی دانشگاه اصفهان با حضور دکتر پیتر اشنگ که برای یک دیدار یک هفته‌ای به ایران سفر کرده بود، برگزار شد.

دکتر پیتر اشنگ که به سال ۱۹۴۳ در وین متولد شده است، کار خود را با آموزگاری در روستاهای اطراف وین شروع کرد. سپس به عنوان دبیر دبیرستانهای وین مشغول به تدریس شد. دوره دکتري علوم تربیتی و علوم سیاسی را در دانشگاه وین گذراند و در کالج آموزش ضمن خدمت معلمان شهر وین مشغول به کار شد و با توجه به آموزش شیوه‌های خواندن کار خود را در آنجا پی‌گرفت و به ریاست این کالج در آمد، در حال حاضر دکتر اشنگ مشاور رئیس جمهور در امور ارتقاء ادبیات کودکان و نوجوانان و رئیس دیپارتمان ارتقاء ادبیات و خواندن در وزارت علوم هنرهای اتریش است. دکتر اشنگ از سال ۱۹۹۰ تا سال ۱۹۹۴ عضو هیئت داوران جایزه بین‌المللی هانس کریستین آندرسن و از سال ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۸ رئیس هیئت داوران این جایزه بین‌المللی بوده است. در حال حاضر عضو هیئت مدیره دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان در اتریش، عضو هیئت مدیره باشگاه کتاب کودکان، عضو هیئت مدیره مؤسسه بین‌المللی پژوهش در ادبیات کودکان و خواندن اتریش و سردبیر نشریه ۱۰۰۱ کتاب است (این نشریه ۶ بار در سال منتشر می‌شود و حاوی اطلاعات آخرین رویدادهای مربوط به حوزه ادبیات کودک و نوجوان در اتریش و جهان و معرفی آثاری از نویسندگان، تصویرگران و مترجمین برای شناخت آثار آنهاست). یادآور می‌شود که در سال ۱۹۹۲ آقای دکتر پیتر اشنگ عضو هیئت داوران جایزه بین‌المللی هانس

همچنین چاپ فهرست از کیفیت خوبی برخوردار نیست و بسیاری از قسمتهای آن، به ویژه اطلاعاتی که به خط لاتین آمده، ناخواناست. با در نظر گرفتن امکانات شورای کتاب کودک، تهیه و ارائه این فهرست را باید معتنم شمرده امیدوار است موسسات و اشخاصی که دارای امکاناتی در این زمینه هستند، با یاری کردن شورا بر ارتقاء کمی و کیفی این فعالیتها بیفزایند. در پایان توجه خوانندگان را به دو مدخل نمونه از فهرست مورد نظر و نیز شعری از رناته ولش که از مجموعه یاد شده انتخاب گردیده جلب می‌کند.

۲. پسر آبی رنگ

Auer, Martin

Der blaue Junge

ILL. Simone Klages

Weinheim: Beltz & Gelberg 1991, 32 S.

کتابی افسانه‌ای و شاعرانه علیه تجاوز و قدرت؛ زمانی که والدین یک پسر آبی که در سیاره‌ای دور زندگی می‌کنند، در جنگ می‌میرند، پسرک تصمیم می‌گیرد، دیگر کسی را دوست نداشته باشد، از بیم اینکه مبادا مجبور شود دوباره او را از دست بدهد.

۳۹. کودکان دشت

Recher, Kathe (Hg.)

Die Kinder der Prarie

ILL. Alicia sancha

Wien: Herder 1991, 102 S.

نویسندگان سرخپوست از کودکی خود در پایان قرن پیش و بیگانه شدن از سنتهای خود از طریق شیوه تربیتی سفیدپوستان می‌گویند. گزارشهای مستند درباره همسان سازی اجباری و موقعیت سیاسی فرهنگی سرخپوستان.

نمایشگاه کتاب

آزادی، شکیبایی، تفاهم

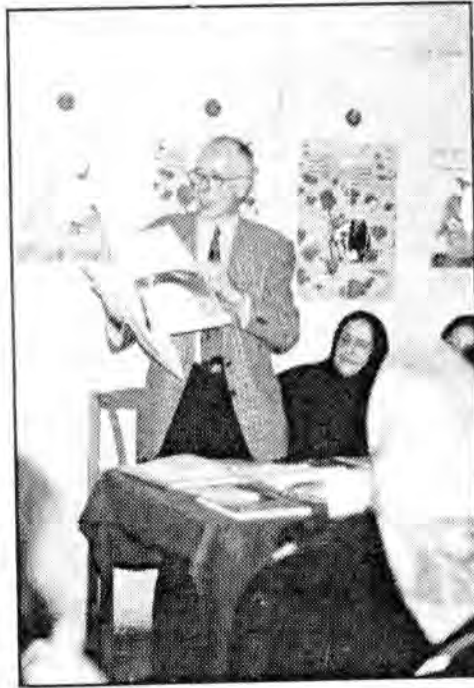
● فرزانه طاهری

دفتر بین‌المللی کتاب برای نسل جوان IBBY و شعبه‌های ملی آن دست‌اندرکار تلاشی در خصوص تشویق نویسندگان و شاعران به آفرینش آثاری در حوزه آزادی، شکیبایی و تفاهم، گردآوری آثار نویسندگان و شاعران در این خصوص و یا برگزاری نمایشگاه برای مخاطبان آن شده‌اند. از جمله مؤسسه بین‌المللی پژوهش در ادبیات کودکان و پژوهش خواندن در اتریش با حمایت وزارت علوم، تحقیقات و هنرهای آن کشور اقدام به گردآوری آثار نویسندگان برای کودکان و نوجوانان در موضوع آزادی و شکیبایی کرده است. این مجموعه که به زبان آلمانی است به کشورهای مختلف سفر می‌کند، علی‌الخصوص به کشورهایی که از جنگ، معلولیت و مهاجرت آسیب بیشتری دیده‌اند. این نمایشگاه پیش از این به مدت ۳ ماه در بوسنی برپا بود. و این بار به همت شورای کتاب کودک و با همکاری

کریستین آندرسن بود، خانم ثریا قزل ایاغ از ایران عضو دیگر هیئت داوران این جایزه بین‌المللی بودند حضور خانم قزل ایاغ استاد و کارشناس ارشد ادبیات کودک و نوجوان در آن سال منجر به معرفی جامع آثار هوشنگ مرادی کرمانی نویسنده کتابهای کودکان و نوجوانان شد مرادی کرمانی در همین سال به دریافت دیپلم افتخار هیئت داوران نایل آمد دکتر پیتر اشنگ نیز از آن پس نقش مهمی در معرفی آثار مرادی کرمانی در جامعه اروپا ایفا کردند، که منجر به ترجمه کتاب «خمیره» این نویسنده ایرانی به زبان آلمانی با ویرایش نویسنده توانای اتریشی خانم رناته ولش شد و چند جایزه را به خود اختصاص داد. همینطور ترجمه و انتشار کتاب چکمه. در سال ۱۹۹۸ نیز که دکتر پیتر اشنگ ریاست هیئت داوران جایزه بین‌المللی هانس کریستین آندرسن را به عهده داشتند خانم منصوره راعی از ایران یکی از اعضاء هیئت داوران این جایزه بودند.

دکتر پیتر اشنگ طی یک جلسه پرسش و پاسخ در شورای کتاب کودک که روز شنبه ۲۵ مهرماه با حضور مسئولین و اعضاء گروههای بررسی کتاب برگزار شد به ادبیات کودکان و نوجوانان و تاریخچه آن در اتریش، وضعیت نشر کتابهای کودکان، بازار کتابهای کودکان اتریش و مسایل مربوط به این حوزه پرداختند. در ادامه پارهای از اهم صحبتهای ایشان را می‌خوانید. دکتر اشنگ سخن خود را با معرفی یکی از شخصیت‌های معروف کتابهای کودکان اتریش به نام «بامبی» شروع کرد، شخصیتی محبوب که سارتنر نویسنده اتریشی خالق آن بود. این شخصیت داستانی سالهای سال در ادبیات داستانی اتریش و سایر کشورها مورد استفاده قرار می‌گرفت بدون آنکه حق و حقوق آن پرداخت شود. تا اینکه چند سال پیش رقم قابل توجهی برای استفاده از شخصیت داستانی بامبی به سارتنر تعلق گرفت. توسعه ادبیات کودکان در اتریش به مفهوم واقعی آن به سال ۱۹۴۲، یعنی بعد از جنگ جهانی دوم باز می‌گردد. و بعد از استقلال اتریش از آزادی برخوردار شد. اگر این آزادی در اتریش بوجود نیامده بود، میرا لوبه یک نویسنده اتریشی نبود یا رناته ولش،... بیش از ۴۰ سال طول کشید تا کسی جرئت کند به حوزه ادبیات کودک و نوجوان نزدیک شود و این بدلیل حضور حکومت کاتولیک‌ها، هیتلر، جنگهای داخلی بین سالهای ۱۹۳۴ - ۱۹۳۸ و از طرفی سوسیالیستها بود که برای حفظ موقعیت خود تلاش می‌کردند.

توسعه ادبیات کودکان اتریش با ارتباطات بین‌المللی همراه بود. این ادبیات از نوع ادبیات تعلیمی که قصد دارد به طور مستقیم به آموزش کودکان بپردازد نبود بلکه ادبیاتی بود که می‌خواست تا عمق زندگی را با خواندن ترسیم کند. و اساساً توجه به مسایل تعلیم و تربیت در ادبیات کودکان کار ناموفقی است زیرا کودکان رفتارهای بزرگترها را تقلید می‌کنند. ممکن است سؤال شود که تفاوت بین ادبیات کودکان با ادبیات بزرگسالان چیست؟ باید گفت ادبیات کودکان تمام معیارهای ادبیات بزرگسالان را با خود دارد تنها نکته قابل فهم بودن مطالب برای کودکان و بزرگسالانی است که با کودکان کار می‌کنند. وجه تمایز بین این دو ادبیات

است. به نظر دکتر اشنگ توسعه و گسترش ادبیات کودکان در سطح جهانی در جهت مناسبی در حرکت است. و می‌رود تا ادبیات ناب را بی‌آفرینند.

در مورد چاپ کتاب در اتریش باید گفت کتاب بوسیله ناشران اتریشی تهیه می‌شود. در واقع شرکتهای سهامی نشر توسط شرکتهای بین‌المللی حمایت و هدایت می‌شوند که تحت تأثیر بازار آلمان و ناشران قوی‌تر هستند. امروزه ناشران کتابها را در جایی چاپ می‌کنند که ارزاتر تمام شود. مثلاً در چکسلواکی، مجارستان یا در کشتی در هنگ کنگ که در ۴ کیلومتری بندر لنگر انداخته است. توزیع کتاب در آلمان انجام می‌شود. زیرا آلمان بزرگترین بازار توزیع کتاب است. بنابراین چیزی که در اتریش انجام می‌شود امر سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است. در حال حاضر نویسندگان و تصویرگران اتریشی که امکان مالی لازم برای چاپ کتاب خود در اتریش را پیدا نمی‌کنند به آلمان می‌روند. بازار آلمان کاملاً باز است و برای اینکه با تحولات جهان برابری کند در چاپ کتابهای کودکان و نوجوانان از زبان آلمانی و انگلیسی استفاده می‌کنند. از تولید سالانه نشر کتاب کودکان ۳۰٪ به ترجمه آثاری از سایر زبانها اختصاص دارد. از زبانهایی که بیشتر برای ترجمه استفاده می‌شوند می‌توان از انگلیسی، اسکاندیناوی و هلندی نام برد. و از سایر زبانهای اروپایی و آسیایی... ترجمه انجام نمی‌شود. به همین علت ترجمه کتاب داستان آن خمیره اثر آقای مرادی کرمانی یک استثنا در روند نشر کتاب کودکان و نوجوانان اتریش محسوب می‌شود.

مجموعه آرایه شده در نمایشگاه کتاب آزادی، شکیبایی و تفاهم طی یکسال جمع‌آوری شده است. سالانه در اتریش ۳۵۰ عنوان کتاب انتخاب می‌شوند که ۱۰۰ عنوان آن برای اخذ جایزه معرفی می‌شوند. این مجموعه دارای فهرست افتخاری است که نشان دهنده تلاش و وسواس این مؤسسه در انتخاب و تولید کتابهای کودکان و نوجوانان در اتریش است. از هر ۱۸ کتاب تولید

شده ۶ عنوان کتاب ترجمه شده و بقیه عناوین تالیفی هستند. این ترکیب تولید که یک معدل است تقریباً همیشه رعایت می‌شود. یعنی بیشتر منابع تالیفی هستند تا ترجمه.

سالانه جوایز تشویقی بسیاری توسط بخش ادبیات کودکان و ارتقاء آن که زیر نظر رئیس جمهور است به نویسندگان، مترجمین، تصویرگران و ناشران تعلق می‌گیرد. این جوایز عبارتند از: جایزه ارتقاء ادبیات کودکان برای پیشرفت ادبیات اتریش در جهان که به پدید آوردن گانی تعلق می‌گیرد که باعث توجه به کیفیت آثار در بازار می‌شوند، جایزه ملی ادبیات برای شعر، جایزه لیاقت ادبیات کودکان، بورسیه برای نویسندگان، مترجمین و تصویرگران، بورسیه بررسی ادبیات کودکان برای دانشجویانی که از خارج از کشور می‌آیند. این بورسیه به نویسندگان، مترجمین، تصویرگران، کتابداران و دانشجویانی تعلق می‌گیرد که به تحقیق میدانی در حوزه ادبیات کودکان در اتریش بپردازند. مبلغ این بورسیه ۱۲۰۰ شلینگ در ماه است. این مبلغ زیاد نیست ولی می‌توان با آن در وین زندگی کرد. برای ثبت نام باید فرمی پر شود که در آن حوزه کار و شرایط کار توضیح داده شود. این افراد به وسیله کمیته‌ای که در سال چندین بار تشکیل می‌شود پذیرش می‌شوند. بعد از اتمام دوره آموزشی از شرکت کنندگان در این دوره خواسته می‌شود که گزارشی ارائه دهند که در آن به شیوه کار و تحقیق و معرفی تفصیلی طرح و کاری که انجام گرفته شده است پرداخته باشند، جایزه علمی برای کودکان و نوجوانان، جایزه‌ای که برای چاپ اولین اثر یک نویسنده، مترجم یا تصویرگر به ناشر داده می‌شود، و همینطور امکانی که برای تخفیفهای هزینه چاپ کتابهای کودکان در نظر گرفته می‌شود. گروه مشاورین که توجه به کیفیت آثار دارند گاه این امکان را به ناشران خارجی هم می‌دهند. زمانیکه کتابی اتریشی به وسیله ناشر خارجی چاپ شود (ترجمه اثر) بلافاصله مبلغی بابت کارهای انجام شده به ناشر خارجی داده می‌شود. نکته مهم در این فعالیتها و این پرداختها مستحکم کردن ارتباط بین دو ناشر است. همینطور کتابهایی که هدفشان کودکان بودند جایزه گرفتند. در اصل کودکان و نوجوانان این کتابها را انتخاب کرده‌اند و به عنوان خود از آن استفاده می‌کنند ما فکر می‌کنیم این کتابها باید توسط نوجوانان ما خوانده شوند هر چند که برای آنها نباشد.

در این راه علاوه بر وزارت علوم هنر اتریش، مؤسسات بسیاری کمک می‌کنند. مانند: باشگاه کتاب کودکان، کتابخانه و مرکز اطلاع‌رسانی، مؤسسه بین‌المللی پژوهش در ادبیات و خواندن اتریش، و... فرایند تهیه کتابهای کودکان و نوجوانان یک فرآیند بین‌المللی است و مخصوص یک کشور نیست و موضوع مهمی است برای شناخت هویت ملی و خدماتی که برای جامعه مورد نیاز است. در حین برگزاری نمایشگاه آزادی، شکیبایی و تفاهم نظر برخی از بازدید کنندگان را راجع به نمایشگاه جویا شدیم که در زیر می‌خوانید:

خانم احمدی: تجربه بسیار خوبی است که به‌طور غیر مستقیم انسانها را در معرض این مسئله قرار دهند

کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی

و

انتشار دو فهرست نسخه‌های خطی

که گوناگون بودن و متفاوت بودن یکدیگر را تحمل کنند. امیدوارم که طرح این مسایل در حد حرف نباشد. مخاطبین می‌بینند، می‌خوانند و لذت می‌برند، ولی واقعاً مردم چقدر می‌توانند همدیگر را تحمل کنند؟ امیدوارم این کتابها به اهداف خود برسند. بپذیریم و پذیرفته شویم. این یک حق است که من خودم باشم دیگری هم خودش باشد ولی در کنار هم باشیم. این نمایشگاه جرقه‌ایی در فکرها ایجاد می‌کند.

آقای یوسفی: وقتی موضوع شکیبایی، آزادی، تفاهم برای اولین بار مطرح شد تفاهم را در جنگ می‌دیدم. وقتی این کتابها را دیدم گستردگی موضوعات من را شگفت زده کرد. تفاوتها در مسایل مذهبی، اعتقادی، اجتماعی... و غیره می‌تواند باشد که انسانها را از هم جدا می‌کند. می‌توانیم همین تفاوتها را ببینیم و بپذیریم در کنار هم راه برویم. این نمایشگاه مسئله معلولیت، فقر، مهاجرت، و قومیتها را مختلفی که در یک کشور وجود دارد را کنار اکثریت جامعه مطرح می‌کند. و مهمترین مسئله این است که اقلیتی وجود ندارد و هر اقلیتی می‌تواند در درون خود یک اکثریت باشد این به نظر من یک اتفاق بزرگ بود این مجموعه، مجموعه‌ای موفق بود و حوزه‌های جدیدی را در ذهن من باز کرد.

خانم مرتضوی: مجموعه‌ایی جالب و متنوع بود که باید برخی از آنها ترجمه شوند. مسایلی مانند هویت، مهاجرت و مهاجرین، تفاهم... و غیره. در مورد جنگ مطالب بسیاری به رشته تحریر درآمده است. ولی در مورد مسایلی چون مهاجرت، مثلاً از ژاپن به آمریکا، از ترکیه به آلمان... و غیره، نه. اینها مسایلی هستند که باید در حوزه ادبیات کودکان و نوجوانان برای کودک و نوجوان ایرانی مطرح شود.

آقای عبداللهی: با اینکه تبلیغاتی برای این نمایشگاه صورت نگرفته بود. استقبال از نمایشگاه خوب بود. این مجموعه به طور غیر مستقیم به موضوعاتی از قبیل: غم غربت، نوع دوستی، ستیز علیه خارجی ستیزی، ستیز علیه فاشیسم، عشق، زندگی اقوام گوناگون مانند: سرخپوستها، اسکیموها با دیدگاهی جدید، فقر، جنگ و معلولیت پرداخته بود. مجموعه‌ای از اشعار شاعران بزرگسال که برای نوجوانان ساده شده بود نیز در این مجموعه وجود داشت. این اشعار علاوه بر اینکه نوجوانان را با شعر مدرن آشنا می‌کند، چون دارای مفاهیم اجتماعی است در یادگیری زبان نیز می‌تواند مفید باشد. از کتابهای نمایشگاه سه عنوان را برای ترجمه انتخاب کرده‌ام. یکی کتاب «پسر آبی رنگ» داستانی ضد جنگ از پسرکی که چون والدین خود را در جنگ از دست داده است بدنیاال کسی می‌گردد که اسلحه در او کارگر نباشد. دومین کتاب، کتاب «زمانی که کلاغها رنگارنگ بودند» است. این کتاب داستان کلاغهای رنگارنگ زیبایی است که بخاطر جنگ طلبی، خودخواهی و غرورشان پره‌های رنگارنگشان سیاه می‌شود. و سومین کتاب، کتاب «می‌خواهم برقصم، برقصم»، داستان عروسکی است که چون عروسک رقصنده نیست و نمی‌خواهد برقصد با کلمه جادویی «من خودم هستم» از تئاتر فرار می‌کند و در تئاترهای دیگر نقشهایی را که دوست دارد بازی می‌کند.

اخیراً دو فهرست نسخه‌های خطی توسط کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی به چاپ رسیده است. فهرست اول با عنوان «فهرست بخشی از نسخه‌های خطی فارسی و عربی منسوب به دانشمندان سمرقند، بخارا و خوارزم، فهرستی است که به مناسبت برپائی کنگره بزرگداشت امام بخاری محدث بزرگ اسلامی که در تاشکند پایتخت ازبکستان برگزار شده، تهیه و منتشر شده است. کنگره بزرگداشت امام بخاری با اهتمام ویژه جمهوری اسلامی ایران و به مناسبت یکهزار و دویست و بیست و پنجمین سال رحلت این محدث بزرگ برگزار شده است.

فهرست یاد شده که به اهتمام سید محمود مرعشی نجفی، در ۳۲۰ ص با قطع وزیری چاپ شده است، شامل ۳۶۸ نسخه خطی دانشمندان منسوب به سمرقند، بخارا، خوارزم و دیگر مراکز این منطقه است که در حال حاضر در کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی نگهداری می‌شود. این فهرست حاوی مشخصات نسخه‌ها، فهرست عناوین، نام مولفان، فهرست موضوعی و نام اماکن است و تصاویری از آغاز و انجام نسخه‌های کهن و نفیس را نیز در بردارد. در هریک از نسخه‌ها به شماره صفحه، ردیف و شماره ثبت اشاره شده است.

فهرست دوم با عنوان «فهرست نسخه‌های خطی

کتابخانه رونقی شهر سبز ازبکستان» با اهتمام شادمان بیگ واحدوف و افتان دل ارکین اف و زیر نظر علی موجانی، در ۷۲ صفحه با قطع وزیری به چاپ رسیده است. در این فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه فیض‌الله خواجه بن عنایت‌الله، خواجه معروف به رونقی شهر بندی (۱۸۹۰-۱۹۷۸ م)، خطاط و کاتب متأخر ازبکستانی گردآوری شده است. این کتابخانه در شهر سبزه یا «کش»، زادگاه تیمور گورکانی، نزدیک سمرقند بنا شده است. در این کتابخانه ۷۹ جلد اثر خطی و بیش از یک صد جلد چاپ سنگی نگهداری می‌شود. برای هر نسخه مشخصاتی از قبیل عنوان، مولف، آغاز و انجام، کاتب و تاریخ کتابت، ابعاد و ویژگی‌های خاص هر اثر ذکر شده است. پایان بخش کتاب، تصاویری از نمونه‌های دست‌نویس کتابخانه رونقی است.

کتابخانه آیت‌الله‌العظمی مرعشی نجفی، یکی از کتابخانه‌های مهم جهان اسلام در زمینه نسخه‌های خطی است و تاکنون فهرستهای ارزشمندی از نسخه‌های خطی این کتابخانه تهیه و برای استفاده محققان و علاقمندان منتشر شده است. دو فهرست یادشده را نیز می‌توان به کارنامه این کتابخانه افزود. امید است در آینده نیز همچنان شاهد انتشار فهرستهایی از این دست توسط این کتابخانه مهم باشیم.